

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 19 juni 1914 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra militiebostället Fjälje nr 22 i Malmöhus län.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 1 maj 1914 avlåten, till jordbruksutskottet för förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 24, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att det till förra sergeantbostället $\frac{1}{3}$ mantal Fjälje nr 22 i Fjälje socken av Malmöhus län hörande skiftet i Felsmossen må med i statsrådsprotokollet angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vid uppskattningsförrättning, som under år 1913 hållits å det för statsverkets räkning utarrenderade förra sergeantbostället $\frac{1}{3}$ mantal Fjälje nr 22 i Fjälje socken av Malmöhus län, vilken egendom nu lämnar 1,800 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen väckt förslag om upplåtande av en lägenhet från egendomen.

I skrivelse den 31 december 1913 har domänstyrelsen underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning och därvid överlämnat instrumentet över berörda förrättning med därtill hörande handlingar, däribland en

av t. f. extra lantmätaren J. Gordh år 1913 över egendomen upprättad karta med beskrivningar.

Av handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Ifrågavarande egendom, som är belägen 11 kilometer från Lund och 5 kilometer från Fjälie järnvägsstation, innehåller en areal av 39 hektar 61.3 ar, därav 37 hektar 69.6 ar tomt och åker, 1 hektar 90.7 ar äng och dylikt samt 1 ar impediment. Egendomen är fördelad i två skiften, nämligen hemskiftet och skiftet i Felsmossen, vilket sistnämnda, å kartan omfattande ägofigurerna nr 30—34 och beläget på ett avstånd från hemskiftet av ungefär 2 kilometer, innehåller 37.2 ar åker, 54.9 ar äng och torvgrav samt 1 ar impediment eller sammanlagt 93.1 ar.

Dessutom brukas tillsammans med egendomen ett skifte i den så kallade Frierupsmarken nr 1, en utjord, tillhörande Lunds domkyrka, men skatteköpt av Fjälie byalag, som utom städja vart tjugonde år betalar en årlig avgift till domkyrkan. Varje hemmansnummer i Fjälie by disponerar över ungefär $\frac{1}{2}$ hektar av nämnda mark. Ifrågavarande skifte, som å kartan är betecknat med ägofigurerna nr 37 och 38 om 46.7 ar och är beläget 6 kilometer från hemskiftet, är ej lagligen utbrutet. Änkan Sissa Nilsson har därå uppfört en husbyggnad och äger besittningsrätt till jorden under sin livstid.

Egendomens byggnader bestå, förutom av boningshus, av kostall, häststall, två logar samt en byggnad, innehållande svin- och fårhus samt åtskilliga andra lägenheter. Samtliga byggnader, därav sistnämnda byggnad samt boningshuset och ena logen uppförts under nu löpande arrendeperiod, äro i gott stånd och fullt tillräckliga för egendomens behov.

Jordmånen i hemskiftet består av ler- och svartmylla på ler- och mägerlotten av ovanligt homogen beskaffenhet med fullständig avdikning.

Då åkerjorden är mycket väl hävdad samt byggnader och trädgård även mycket väl underhållna och alla nybyggnadsarbeten blivit ordentligt utförda, hava uppskattningsmännen ansett nuvarande arrendatorn förtjänt av optionsrätt vid den förestående förnyade utarrenderingen.

Vid uppskattningsförrättningen hade från Vilhelm Möller i Sliparlyckan inkommit anhållan om uppgift å pris för ungefär 9 tunnland av egendomen, vidare från L. Östner i Lackalänga meddelande, att en smidesarbetare önskade köpa Felsmosseskiftet, samt från Anton Holmström i Vallkärratorn förfrågan, om han kunde få köpa 10 tunnland av hemskiftet.

Uppskattningsmännen hava ansett någon försäljning från hemskiftet ej böra äga rum av skäl, att detta område vore lagom stort att skötas i ett bruk, att byggnaderna bleve onödigt stora, såväl logar som

stallar, om arealen skulle förminskas, samt att för arrendatorn skulle uppstå svårighet och kostnader vid omläggning av åkerskiftena, för den händelse 19 tunnland eller ungefär fjärdedelen av arealen skulle avyttras, vartill komme, att honom skulle framdeles påvila underhållskostnader för byggnader, som han ej behövde.

Emellertid hava uppskattningsmännen med anledning av de inkomna förfrågningarna, varom ovan nämnts, uppgjort förslag till frånskiljande från hemskiftet av två områden, å kartan utmärkta såsom lotterna nr I och II, av vilka den förra skulle omfatta ägofiguren nr 26 och delar av nr 24, 27 och 28 med en areal av 4 hektar 48.5 ar, därav 4 hektar 44.3 ar åker och 4.2 ar äng, och den andra delar av ägofigurerna nr 24, 25 och 27 med en areal av 4 hektar 94.2 ar, därav 4 hektar 93.7 ar åker och 0.5 ar äng. Lotternas saluvärden hava uppskattats till 1,600 kronor per hektar med avdrag av 360 kronor för varje lott för iståndsättande av ny väg, som bleve erforderlig.

Däremot hava uppskattningsmännen tillstyrkt försäljning av skiftet i Felsmossen samt åsatt detsamma ett saluvärde av 400 kronor och ett arrendevärde av 20 kronor.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har i likhet med uppskattningsmännen funnit sistberörda skifte väl lämpa sig för upplåtande till ett eget hem. Därjämte har Kungl. Maj:ts befallningshavande till alla delar instämt i de skäl, uppskattningsmännen anfört mot upplåtelse av delar av hemskiftet, varvid Kungl. Maj:ts befallningshavande, utöver vad i uppskattningsinstrumentet anförts, ytterligare andragit följande. Egendomens nuvarande arrendator hade vid besök å landskontoret framhållit, att, förutom det att hans underhållsskyldighet beträffande egendomens husbyggnader bleve mera betungande, om egendomens ägoområde så betydligt minskades, olägenhet skulle uppstå genom väsentligt drygare driftkostnader för egendomen, bland annat på grund av att arrendatorn skulle nödgas för den mindre arealen bibehålla samma antal dragare, som egendomen nu tarvade. En annan olägenhet vore att befara i avseende å dräneringen. Hemskiftet, som i sin helhet vore täckdiket, hade nämligen de större utloppsdikena förlagda å mark, tillhörande förberörda lotter I och II, och det skulle kunna tänkas, att blivande ägare till dessa lotter kunde vålla stor skada för egendomen i övrigt i händelse av bristande underhåll av avloppsdikena. Härtill komme den olägenheten för blivande innehavare av lotterna I och II, att från dessa lotter saknades lämplig utfartsväg. Kungl. Maj:ts befallningshavande har därför avstyrkt, att någon upplåtelse måtte ske från hemskiftet.

Domänstyrelsen, som i likhet med uppskattningsmännen och Kungl. Maj:ts befallningshavande ansåge, att icke någon del av hemskiftet till egendomen borde avyttras, har hemställt om försäljning av skiftet i Felsmossen.

För egen del instämmer jag i domänstyrelsens förslag.»

Utskottet har icke funnit något att erinra mot ifrågavarande framställning, vadan utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 16 juni 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Närvarande: se utlåtande nr 22.
